

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2016-02-22

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

Odpowiedź na interpelację nr 744

Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 744 Posła na Sejm RP Pana Józefa Lassoty w sprawie nadgodzin policjantów podczas wyjazdów służbowych (delegacji).

W załączeniu uprzejmie przekazuję odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 744 Posła na Sejm RP Pana Józefa Lassoty w sprawie nadgodzin policjantów podczas wyjazdów służbowych (delegacji).

Załączniki:

1. ODP. INTERPELACJA 744.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2016-02-25T09:47:00Z

Podpis elektroniczny

BMP-0713-3-12/2016/EW

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji numer 744 Posła na Sejm RP Pana Józefa Lassoty w sprawie *nadgodzin policjantów podczas wyjazdów służbowych (delegacji)* uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę wskazać, że problematyka czasu służby policjantów została uregulowana w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 355 z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. *w sprawie rozkładu czasu służby policjantów* (Dz. U. Nr 131, poz. 1471 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 października 2002 r. *w sprawie wysokości, warunków i trybu przyznawania policjantom należności za podróże służbowe i przeniesienia* (Dz. U. Nr 191, poz. 1598 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy *o Policji* czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku. Ponadto, zadania służbowe policjanta powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym (art. 33 ust. 2 ww. ustawy).

Stosownie natomiast do § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji *w sprawie wysokości, warunków i trybu przyznawania policjantom należności za podróże służbowe i przeniesienia*, w krajowej podróży służbowej termin i miejsce wykonywania przez policjanta czynności służbowych poza miejscowością stanowiącą siedzibę jednostki organizacyjnej Policji, w której policjant pełni służbę, określa polecenie wyjazdu służbowego.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że przepisy prawa nie określają wprost, co należy rozumieć przez pojęcie „*czasu służby policjanta*”, a także nie wyróżniają pojęcia „*czasu podróży służbowej*” czy też „*czasu delegacji służbowej*” funkcjonariusza. Powyższe skutkuje koniecznością odwołania się w przedmiotowym obszarze do wykładni celowościowej i systemowej.

Należy wskazać, że zagadnienie czasu pracy w czasie podróży służbowej było niejednokrotnie przedmiotem orzeczeń sądowych. Zgodnie z linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, podróż służbowa nie jest czasem pracy, a dokładnie jest czasem pracy jedynie w godzinach, które stanowią normalne godziny pracy pracownika. Od przedmiotowej zasady istnieją jednakże wyjątki. Przykładem może być sytuacja, gdy pracownik w miejscowości docelowej podróży służbowej, efektywnie pracuje dłużej niż powinien, według obowiązujących go norm czasu pracy i dzieje się to za zgodą pracodawcy. Wówczas godziny te należy wliczyć do czasu pracy. Drugim wyjątkiem jest przypadek, kiedy pracownik spędza na wyjazdach służbowych więcej niż połowę dni roboczych w miesiącu – wtedy przyjmuje się, że jego praca polega wyłącznie lub w przeważającej mierze na wykonywaniu obowiązków poza stałym miejscem zatrudnienia i wówczas czas podróży służbowej należy zaliczyć do czasu pracy [por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1985 r., (sygn. akt III UZP 35/85)].

Porównawczo warto w tym miejscu przywołać pogląd przedstawiony przez Sąd Najwyższy na gruncie m.in. art. 128 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - *Kodeks pracy* (t.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm.), zgodnie z którym czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. W wyroku z dnia 23 czerwca 2005 r. (sygn. akt II PK 265/04) Sąd Najwyższy wskazał, że czas dojazdu i powrotu z miejscowości stanowiącej cel pracowniczej podróży służbowej oraz czas pobytu w tej miejscowości nie są pozostawianiem do dyspozycji pracodawcy w miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy (art. 128 § 1 *Kodeksu pracy*), lecz w zakresie przypadającym na godziny normalnego rozkładu czasu pracy podlegają wliczeniu do jego normy (nie mogą być od niej odliczone), natomiast w zakresie wykraczającym poza rozkładowy czas pracy mają w sferze regulacji czasu pracy i prawa do wynagrodzenia doniosłość o tyle, o ile uszczuplają limit gwarantowanego pracownikowi czasu odpoczynku.

Mając na uwadze powyższe orzeczenia należy wskazać, że zasadniczo do czasu służby policjanta powinien zostać wliczony jedynie czas rzeczywistego wykonywania przez niego zadania będącego celem jego podróży służbowej. Czas natomiast samej podróży funkcjonariusza do miejsca wykonywania zadania i z powrotem, nie powinien zostać wliczony do czasu służby, bowiem w czasie przejazdu policjant nie wykonuje żadnych czynności służbowych.

Przedmiotowe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1988 r. (sygn. akt III PZP 10/88), w której Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził, iż podczas przejazdu do miejsca docelowego, jak również w drodze powrotnej, pracownik nie jest obowiązany do wykonywania żadnej pracy.

Na uwagę zasługuje również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1981 r. (sygn. akt I PR 85/81), w którym wypowiedziana została teza, że odbywanie podróży służbowej poza „*czasem pracy*” nie rodzi obowiązku wypłaty dodatkowego wynagrodzenia, jeśli przepis szczególny tego nie przewiduje. Sama podróż służbowa nie stanowi wykonywania pracy, jednak jej odbywanie – na polecenie

przełożonego – w „normalnym czasie pracy” jest równoznaczne z wykonywaniem w tym czasie pracy, ale nie odwrotnie, tj. odbywanie podróży służbowej poza „czasem pracy” nie przekształca podróży w pracę ani czas pracy w rozumieniu ww. art. 128 *Kodeksu pracy*.

Stosownie do obowiązujących przepisów prawa należy zatem wskazać, że odbywanie podróży służbowej (drogi do miejsca wykonywania zleconego zadania) poza rozkładowym czasem służby nie skutkuje, na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy o *Policji*, koniecznością udzielenia takiemu policjantowi czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze.

W kontekście powyższego warto nadmienić, że pod pojęciem „czasu służby” na gruncie przepisów ustawy o *Policji* oraz wymienionych rozporządzeń rozumieć należy jedynie okres, podczas którego funkcjonariusz pełni służbę, tj. wykonuje ustalone zadania lub spełnia swoje obowiązki. Nie uważa się natomiast za czas służby czasu przejazdu policjanta do miejsca wykonywania zleconych mu zadań, jak i czasu przejazdu powrotnego [chyba, że jak wskazano powyżej, w tym czasie wykonuje czynności w ramach pełnionej służby (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., sygn. akt I PK 89/09)].

Jednocześnie pragnę poinformować, że obowiązujące przepisy prawa przewidują w określonych przypadkach dodatkowe świadczenia pieniężne dla policjantów realizujących zadania służbowe poza stałym miejscem pełnienia służby. Zgodnie bowiem z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. w *sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wyслуги lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego* (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1236), policjantowi biorącemu udział w akcji przywracania naruszonego porządku publicznego (bezpośredni udział, zabezpieczenie rejonu przed i po akcji, pozostawanie w odwodzie), bezpośredniego zwalczania kłesk żywiołowych oraz ochrony rejsów lotniczych na pokładzie komunikacyjnych statków powietrznych – przysługuje za każdy dzień wykonywania tych czynności dodatek terenowy w wysokości 1% kwoty bazowej. W przypadku grupowego delegowania policjantów do udziału w akcjach przywracania naruszonego porządku publicznego oraz bezpośredniego zwalczania kłesk żywiołowych poza rejonem działania macierzystej jednostki (szkoły) dodatek terenowy przysługuje od dnia wyjazdu do dnia powrotu (§ 16 ust. 2 ww. rozporządzenia). Ponadto liczba dni wykonywania określonych czynności służbowych poza macierzystą jednostką ma wpływ zgodnie z § 14 ust. 2 ww. rozporządzenia, na wysokość dodatku kontrolerskiego należnego policjantowi pełniącemu służbę w komórce (na stanowisku) kontroli, kontroli finansowej, kontroli ochrony informacji niejawnych lub inspekcji i wykonującemu czynności objęte postępowaniem kontrolnym w rozumieniu odrębnych przepisów (§ 14 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Warto również nadmienić, że realizowanie czynności służbowych związanych z koniecznością odbywania podróży służbowych, w przypadku, gdy oznacza to zwiększone obciążenie danego policjanta, może stanowić przesłankę do przyznania temu policjantowi, na stałe lub na czas określony, wyższego dodatku służbowego bądź funkcyjnego (stosownie do § 8 i § 9 ww. rozporządzenia).

Przedstawiając powyższe pragnę jednocześnie poinformować, że w ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przyjęte rozwiązania prawne w sposób wystarczający gwarantują prawa funkcjonariuszy, jak też zabezpieczają słuszny interes służbowy, umożliwiając tym samym prawidłową realizację ustawowych zadań Policji. Pragnę również nadmienić, że Komenda Główna Policji nie zgłaszała istotnych problemów wymagających podjęcia prac legislacyjnych lub systemowych w obszarze wskazanym w wystąpieniu.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.